

„Dobra zmiana” na Powązkach

Rząd przejmie cmentarz?

Wiceprzewodniczący PiS Antoni Macierewicz zabrał się za „dekomunizację” Powązek Wojskowych. Chce, by rząd odebrał miastu zarząd nad cmentarzem, usunął pochowanych tam komunistów i stworzył nekropolię Żołnierzy Niezłomnych.

Wojciech Karpieszuk

„Jestem przekonany, że w tej kadencji ta kwestia zostanie rozwiązana. Chodzi o to, by Powązki Wojskowe stały się dobrem ogólnonarodowym, a nie własnością miasta, które w zależności od układu politycznego podejmuje takie lub inne decyzje, a dzisiaj ciągle utrudnia rozwiązanie tej kwestii i zbudowanie mauzoleum, wielkiej nekropolii Żołnierzy Niezłomnych, co jest absolutnie niezbędne” – tak kilka dni temu mówił Antoni Macierewicz na antenie publicznego Polskiego Radia 24.

„Sprawa musi być załatwiona”

Antoni Macierewicz był gościem w programie Tadeusza Płużańskiego, prezesa fundacji „Łączka”, której misją – jak czytamy na jej stronie – jest „walka o Niezłomnych i Wyklętych”.

Macierewicz, tytułowany przez Płużańskiego „marszałkiem seniorem”, mówił, że na Powązkach Wojskowych, obok „szczątków naszych bohaterów (...) są pochowani ich

mordercy, którzy działali w służbie okupanta, struktur mających zniszczyć Polskę”.

Na tzw. Łączce chowane były ofiary stalinowskich represji. W 2018 roku IPN zakończył tu badania archeologiczne.

Na Powązkach Wojskowych pochowani są też Bolesław Bierut, Julian Marchlewski, Władysław Gomułka, gen. Karol Świerczewski, Zygmunt Berling, gen. Wojciech Jarużelski. Macierewicz nie doprecyzował w rozmowie, czyje groby należy usunąć w ramach „dekomunizacji” cmentarza.

Polityka na cmentarzach

– Rząd polski opiekuje się grobami wojennymi, na których spoczywają żołnierze wszystkich armii. Nikomu nie przyszło do głowy tego kwestionować. Nawet zaborcy nie niszczyli cmentarzy i grobów zmarłych, którzy stawali przeciw nim – mówi Rafał Trzaskowski, prezydent Warszawy. Dodaje: – Przypomnę, że kontrowersyjne groby na cmentarzu wojskowym lata temu zostały za-

słonięte drzewami. Rozumiem, że PiS będzie chciało swoją politykę historyczną prowadzić również na cmentarzach. Sami sobie wystawiają świadectwo swoimi pomysłami.

– Mojego entuzjazmu też nie budzi fakt, że w Alei Zasłużonych spoczywają komunistyczni dygnitarze. Cmentarze są jednak miejscem, gdzie wszelkie zmiany powinny być wprowadzane z ogromną wstrzeźliwością, a przenoszenie zmarłych jest krokiem bardzo drastycznym – komentuje prof. Paweł Machcewicz z Instytutu Studiów Politycznych PAN, były dyrektor Muzeum II Wojny Światowej w Gdańsku. Dodaje: – Na pewno nie powinno się to odbywać w sposób „silo-

wy”, poprzez nacjonalizację Powązek, tak jak to PiS zrobił w przypadku innego ważnego dla Polaków miejsca – Westerplatte. Takie działania muszą być zawsze poprzedzone bardzo szeroką debatą i nie powinny być narzucane przez rządzącą partię, co jest stylem działania PiS na całym obszarze upamiętnień czy w ogóle historii.

Audycji z Antonim Macierewiczem w Polskim Radiu 24 wysłuchał prof. Rafał Pankowski ze stowarzyszenia Nigdy Więcej i Collegium Civitas. – Nie mogłem uwierzyć własnym uszom: mamy pandemię, kryzys społeczny, a oni mówią, że najpilniejszą sprawą w kraju jest rozkopanie niesłusznych grobów na Powązkach. Obawiam się jednak, że oni na serio to forsują. Mamy już precedensy z odebraniem Warszawy i Gdańskowi zarządów nad pl. Piłsudskiego i Westerplatte. To może skończyć się koszmarem. Kto będzie decydował o tym, kogo zostawić, a kogo usunąć z cmentarza? Jak już się rozpędzą w usuwaniu „niesłusznych” grobów, to trudno będzie ich zatrzymać.

Czy trwają prace nad przejęciem zarządu nad Powązkami Wojskowymi? – zapytaliśmy rzeczników prasowych ministerstw obrony narodowej i kultury oraz w urzędzie wojewódzkim. Do zamknięcia wydania odpowiedziało nam MON; że nad tym nie pracują. ●

*Nawet zaborcy
nie niszczyli cmentarzy
i grobów zmarłych,
którzy stawali
przeciw nim*

RAFAŁ TRZASKOWSKI
prezydent Warszawy